

Agenda

Vergadering van de commissie voor Binnenlandse Zaken (BIZA)

dinsdag 27 oktober 2026 van 18:30 tot 18:45

locatie: commissiekamer 2

soort vergadering: regulier

agendastatus: **definitief**

1. Vaststellen agenda

- **Bijlagen**
 - PDF-versie van het convocaat

2. 36892

Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche

Inbreng voor het verslag

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunten

- Wenst u heden inbreng te leveren voor het verslag?
- Zo ja, welke leden leveren heden inbreng?

Toelichting

Amendementen

In het kader van de Pilot Amendementen is gekeken of er sprake is van aangenomen amendementen die op grond van de uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en rechtmatigheid ontraden zijn. Hier is bij dit wetsvoorstel geen sprake van. Beide aangenomen amendementen hadden het '**oordeel kamer**'.

Internetconsultatie en uitvoeringstoetsen

Conform de Kamernotitie Uitvoerbaarheid, handhaafbaarheid en doenvermogen burgers treft u hieronder een overzicht met link naar de internetconsultatie en uitvoeringstoetsen:

o

[Internetconsultatie](#)

geen uitvoeringstoetsen toegevoegd. Wel [een aantal adviezen](#). Ten behoeve van de voorbereiding van dit voorstel is de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden gevolgd. Zie pagina 36 van de [memorie van toelichting](#).

Besluitvorming commissievergadering 13 oktober jl.

"De commissie besluit op 27 oktober 2026 gelegenheid te bieden voor het leveren van inbreng voor het verslag. De griffie wordt verzocht de Uitvoerbaarheidstoets Decentrale Overheden op te vragen. De commissie overweegt de inbrengvergadering uit te stellen als de UDO niet of niet tijdig wordt ontvangen."

UDO

In de vergadering van 13 oktober jl. heeft u ook verzocht de UDO toegezonden te krijgen.

Dienaangaande is ambtelijk door het departement het volgende bericht:

"[Dit berust mogelijk] op een misverstand [...] over de aard van de UDO in 2023 (direct na de invoering). Zoals aangegeven in paragraaf 7 van de memorie van toelichting is de uitvoeringstoets decentrale overheden gevolgd. De vroege voorbereidingen van dit wetsvoorstel hebben plaatsgevonden in 2023, de periode dus dat de UDO net ingevoerd werd. De uitwerking van dit proces is zo veel mogelijk opgenomen in de memorie van toelichting en dat past binnen de manier waarop de UDO is geconcipeerd. Er is, en hoefde dus geen sprake (te zijn) van een apart document, hoewel we naar huidig inzicht het proces van de UDO waarschijnlijk explicieter in de MvT hadden vermeld.

Inhoudelijk: in de voorbereiding van dit wetsvoorstel is gesproken met verschillende belanghebbenden. Zo zijn verschillende actoren binnen de decentrale overheden bevestigd in het onderzoek naar de uitvoeringspraktijk van de risicoanalyse. Zie: [Inventarisatie risicoanalyse integriteit bij kandidaat-wethouders | Kennisbank Openbaar Bestuur](#). Daarnaast heeft er in aanloop naar de internetconsultatie van dit wetsvoorstel in juni 2023 - voorafgaand aan de formele consultatie - overleg plaatsgevonden met vertegenwoordigers van verschillende beroeps- en belangenverenigingen en koepels. Daarin zijn de contouren van dit wetsvoorstel besproken. Overigens is er in het veld zeer brede steun voor dit voorstel, wat het beeld zou moeten ondersteunen dat hier een zorgvuldig proces is doorlopen."

- **Bijlagen**

- Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche (36.892); gewijzigd voorstel van wet (EK, A)
- Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche (36.892); stemmingsoverzicht Tweede Kamer Tweede Kamer
- Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche (36.892); behandeling (TK, nog niet als Handelingen gepubliceerd)
- Wet bevorderen integriteit en functioneren decentraal bestuur tweede tranche (36.892)

3. 36863

Hulp voor kiezers in het stembokje

Inbreng voor het tweede verslag

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

Welke leden wensen heden inbreng te leveren voor het tweede verslag?

- **Bijlagen**

- Hulp voor kiezers in het stembokje (36.863); nota naar aanleiding van het verslag (EK, C)
- Hulp voor kiezers in het stembokje (36.863); verslag (EK, B)
- Hulp voor kiezers in het stembokje (36.863)

4. 35455, U

Verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZK over het ontwerpbesluit Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten; Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten

Bespreking verslag van een schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Zijn de vragen afdoende beantwoord of wenst de commissie in nader schriftelijk overleg te treden?

Toelichting

Op 3 juli jl. ontving de Kamer de brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

inzake het ontwerpbesluit houdende wijziging Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten (35455). Deze voorlegging geschiedde in het kader van de wettelijk voorgeschreven voorhangprocedure van artikel 3, derde lid van de Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten en bood de Kamer de mogelijkheid zich uit te spreken over het ontwerpbesluit voordat het aan de Afdeling advisering van de Raad van State zou worden voorgelegd en vervolgens zou worden vastgesteld.

Op 22 september jl. werd vanuit de commissie inbreng voor schriftelijk overleg geleverd over het ontwerpbesluit. Op 12 oktober jl. ontving de Kamer van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de beantwoording van de vragen, gesteld door het leden van de **PVV (Van Hattem)**, die vandaag ter bespreking geagendeerd staat. Eerder gaf het lid Van Hattem aan, met het stellen van vragen, de voorhang van het besluit niet te willen stuiten.

- **Bijlagen**

- Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten (35.455); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZK over het ontwerpbesluit Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten (EK, U)

- Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten (35.455); brief van de minister van BZK ter aanbieding van het ontwerpbesluit houdende wijziging Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten (EK, T)

- Ontwerpbesluit wijziging Tijdelijk experimentenbesluit nieuwe stembiljetten (7 p.)

- Tijdelijke experimentenwet nieuwe stembiljetten (35.455)

5. 29924, H

Brief van de ministers van BZK en Defensie ter aanbieding van de beleidsreactie op het CTIVD rapport nr. 86 verkennend onderzoek naar het gebruik van GDA en AI door de MIVD en AIVD; Verslagen AIVD en MIVD

Inbreng voor schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

Welke leden wensen heden inbreng te leveren voor schriftelijk overleg met de regering over de kabinetsreactie op CTIVD-rapport nummer 86?

Toelichting

Op 21 september jl. ontving de Kamer een brief van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de minister van Defensie met daarin de beleidsreactie op rapport nummer 86 van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen en Veiligheidsdiensten (CTIVD) over het gebruik van geautomatiseerde data-analyse (GDA) en artificial intelligence (AI) door de Algemene Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (AIVD) en de Militaire Inlichtingen- en Veiligheidsdienst (MIVD). Op 13 oktober jl. besloot u vandaag gelegenheid te geven tot het leveren van inbreng voor schriftelijk overleg.

De commissie voert op dit moment reeds schriftelijk overleg (uitgaande brief 29 september jl., nog niet beantwoord) met de ministers van BZK en Defensie over de beleidsreactie op rapport nummer 84 van de Commissie van Toezicht op de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten (CTIVD) over de verwerking van bulkdatasets door de AIVD en MIVD (36.263, S).

- **Bijlagen**

- Verslagen AIVD en MIVD (29.924); brief van de ministers van BZK en Defensie ter aanbieding van de beleidsreactie op het CTIVD rapport nr. 86 verkennend onderzoek naar het gebruik van GDA en AI door de MIVD en AIVD (EK, H)
- Toezichtrapport: gebruik van AI neemt toe, beheersing en grip blijven achter (CTIVD, nr, 86) (CTIVD, 23 juli 2026, 10 p.)

6. **34293, N**

Brief van de minister van VRO met tussentijdse informatie over de renovatie Binnenhof; Renovatie Binnenhof

Bespreking

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

Wenst u de brief voor kennisgeving aan te nemen?

Toelichting

De minister van VRO heeft vooruitlopend op de zestiende voortgangsrapportage (te verschijnen in november 2026) een tussentijdse brief gestuurd over de Binnenhofrenovatie. Hierin meldt ze dat recent de bouwrente voor de periode 2027-2031 is vastgesteld op afgerond 2,64%, wat hoger is dan aanvankelijk geprognosticeerd. Tevens kondigt de minister aan dat op verzoek van het Presidium van de Tweede Kamer een verkenning wordt uitgevoerd naar de mogelijkheden voor een publieksfunctie van de Grafelijke Zalen en dat deze einde van dit jaar zal zijn afgerond.

● **Bijlagen**

- Renovatie Binnenhof (34.293); brief van de minister van VRO met tussentijdse informatie over de renovatie Binnenhof (EK, N)
- Renovatie Binnenhof (34.293)

7. **35532, 35533 en 36374 (R2187), F**

Verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZK over de grondwetsagenda 2026; Wijziging van de Grondwet inzake de verkiezing, de inrichting en samenstelling van de Eerste Kamer

Bespreking verslag van een schriftelijk overleg

● **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

Zijn de vragen afdoende beantwoord of wenst de commissie in nader schriftelijk overleg te treden?

Toelichting

Bij brief van 22 juni jl. ontving uw commissie een uiteenzetting van de minister van BZK, mede namens de minister en staatssecretaris van J&V, over de betekenis van de Grondwet. De brief bevatte tevens een wetgevingsagenda voor het jaar 2026, waarin een aantal specifieke wetsvoorstellen ter sprake kwam. Over twee in de Eerste Kamer aanhangige wetsvoorstellen, in behandeling bij uw commissie, schreef de minister het volgende:

"Bij mijn kennismaking met de commissie Binnenlandse Zaken van uw Kamer op 14 april jl. heb ik aangekondigd dat ik de Kamer zou informeren over de vervolgstappen die ik bij deze grondwetsvoorstellen voor ogen heb. Een belangrijke overweging hierbij is dat deze drie voorstellen bedoeld zijn als een pakket maatregelen dat de werking van het tweekamerstelsel moet ondersteunen en versterken. Omdat er binnen het toenmalige kabinet meer tijd nodig was voordat het voorstel over het terugzendrecht van de Eerste Kamer kon worden ingediend bij de Tweede Kamer, zijn de andere twee voorstellen echter procedureel gaan voorlopen op het voorstel over het terugzendrecht.

Daarom stel ik voor om te beginnen met de verdere behandeling in de Tweede Kamer van het terugzendrecht van de Eerste Kamer. Indien de Tweede Kamer het wetsvoorstel aanneemt, en uw Kamer daarover verslag heeft uitgebracht, zal ik vervolgens de memories van antwoord uitbrengen over de twee andere voorstellen (die al bij uw Kamer in behandeling zijn) en een nota naar aanleiding van het verslag over het eerstgenoemd voorstel. Op deze manier hoop ik eraan te kunnen bijdragen dat de drie grondwetsvoorstellen in het verdere proces weer in hun onderlinge samenhang behandeld kunnen worden."

Het gaat om de volgende wetsvoorstellen:

[Wijziging van de Grondwet inzake de verkiezing, de inrichting en samenstelling van de Eerste Kamer \(35.532\)](#)- Het wachten is op de memorie van antwoord (oude procedure). Het voorlopig verslag is vastgesteld op 26 januari 2021.

[Behandeling van tweede lezingen van Grondwetswijzigingen in verenigde vergadering \(35.533\)](#) - Het wachten is op de memorie van antwoord (oude procedure). Het voorlopig verslag is vastgesteld op 26 januari 2021.

[Wijziging Grondwet tot invoering bevoegdheid Eerste Kamer om voorstellen van wet te wijzigen en terug te zenden aan de Tweede Kamer \(36.374 \(R2187\)\)](#) - Nog aanhangig in de Tweede Kamer.

Op 8 september jl. werd vanuit de commissie inbreng geleverd voor schriftelijk overleg. Op 19 oktober jl. ontving de Kamer van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties de beantwoording van de vragen, gesteld door de leden van **D66 (Dittrich)**, **JA21 (Van Bijsterveld)** en **FVD (Dessing)**, die vandaag ter bespreking geagendeerd staat.

- **Bijlagen**

- Wijziging van de Grondwet inzake de verkiezing, de inrichting en samenstelling van de Eerste Kamer (35.532), Behandeling van tweede lezingen van Grondwetswijzigingen in verenigde vergadering (35.533), Wijziging Grondwet tot invoering bevoegdheid Eerste Kamer om voorstellen van wet te wijzigen en terug te zenden aan de Tweede Kamer (36.374 (R2187)); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZK over de grondwetsagenda 2026 (EK 35.532 / 35.533 / 36.374, F)

- Wijziging van de Grondwet inzake de verkiezing, de inrichting en samenstelling van de Eerste Kamer (35.532), Behandeling van tweede lezingen van Grondwetswijzigingen in verenigde vergadering (35.533), Wijziging Grondwet tot invoering bevoegdheid Eerste Kamer om voorstellen van wet te wijzigen en terug te zenden aan de Tweede Kamer (36.374 (R2187)); brief van de minister van BZK over grondwetsagenda 2026 (EK 35.532 / 35.533 / 36.374, E)

- Wijziging van de Grondwet inzake de verkiezing, de inrichting en samenstelling van de Eerste Kamer (35.532)
- Behandeling van tweede lezingen van Grondwetswijzigingen in verenigde vergadering (35.533)
- Wijziging Grondwet tot invoering bevoegdheid Eerste Kamer om voorstellen van wet te wijzigen en terug te zenden aan de Tweede Kamer (36.374 (R2187))

8. **34430, AL**

Verslag van een nader schriftelijk overleg met de minister van BZK en de staatssecretaris van J&V over constitutionele toetsing; Staatscommissie Parlementair Stelsel

Inbreng verslag nader schriftelijk overleg

- **Ambtelijke toelichting**

Beslispunt

- Zijn de vragen afdoende beantwoord of wenst de commissie in nader schriftelijk overleg te treden?

Toelichting

Bij brief van 21 februari 2025 hebben de toenmalige minister van BZK en de staatssecretaris Rechtsbescherming de Kamer de contourennota constitutionele toetsing aangeboden. De bewindslieden informeerden de Kamer o.a. over het voornemen om twee herzieningsvoorstellen in te

dienen: één voorstel voor de gedeeltelijke opheffing van het toetsingsverbod van artikel 120 Grondwet en één voorstel voor de instelling van een grondwettelijk hof.

Op 6 mei 2025 werd een brief met vragen van de leden van de fracties van de BBB, VVD, GroenLinks PvdA, D66, PvdD, JA21, SGP, Volt en OPNL aan de minister gestuurd. De minister van BZK en de staatssecretaris Rechtsbescherming antwoordden bij brief van 13 juni 2025 op de vragen over de wijziging van artikel 120 Grondwet. Niet alle vragen uit de uitgaande brief werden dus beantwoord. De brief bevatte hierover de volgende zinsnede:

'Ten behoeve van de spoedige voortgang van het wetgevingstraject ter invoering van de rechterlijke bevoegdheid om wetten aan een aantal bepalingen van de Grondwet te toetsen en de aanpassing van de beperkingssystematiek ontvangt u hierbij de antwoorden op de gestelde vragen over het daartoe in voorbereiding zijnde wetsvoorstel (de wijziging van artikel 120 van de Grondwet). De antwoorden op de vragen die zien op het in voorbereiding zijnde wetsvoorstel ter instelling van een grondwettelijk hof ontvangt u naar verwachting spoedig na het zomerreces.'

Op 24 september 2025 stelde de commissie vervolgvragen ten aanzien van het toetsingsverbod van artikel 120 Grondwet.

Op 19 oktober 2026 ontving de Kamer van de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de staatssecretaris van Justitie en Veiligheid de beantwoording van de vragen, gesteld door de leden van de fracties van **PRO**, mede namen **D66**, **SP**, **OPNL**, **Volt** en **PvdD**, de leden van **JA21** en die van de **BBB**, die vandaag ter bespreking geagendeerd staat.

● **Bijlagen**

- Staatscommissie Parlementair Stelsel (34.430); verslag van een nader schriftelijk overleg met de minister van BZK en de staatssecretaris van J&V over constitutionele toetsing (EK, AL)

-
- Staatscommissie Parlementair Stelsel (34.430); verslag van een schriftelijk overleg met de minister van BZK en staatssecretaris Rechtsbescherming met gedeeltelijke beantwoording vragen over de contourennota constitutionele toetsing (EK, AI)
 - Staatscommissie Parlementair Stelsel (34.430); brief van de minister van BZK en de staatssecretaris Rechtsbescherming over de contourennota constitutionele toetsing (EK, AH)
 - Begrotingsstaten Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2025 (36.600 VII); Lijst van vragen en antwoorden over de Contourennota constitutionele toetsing (Kamerstuk 36600-VII-129) (TK, 138)

-
- Staatscommissie Parlementair Stelsel (34.430)

9. Mededelingen en informatie

● **Ambtelijke toelichting**

3 november 2026, 16.30-18.00 uur: Gesprek met de Raad voor het Openbaar Bestuur (ROB) en de Vereniging Nederlandse Gemeenten (VNG) over gemeentefinanciën.

Op 3 november 2026 vindt van 16.30 tot 18.00 uur een openbaar gesprek plaats tussen de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken en de Raad voor het Openbaar Bestuur en de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Het gesprek kan gezien worden als het vervolg op eerdere gesprekken over gemeentefinanciën en medebewindstaken naar aanleiding van de rapporten van de ROB ('Meters maken met medebewind' en 'Afrekenen met disbalans') en mede naar aanleiding van de brief van de VNG van 17 april 2026 met als onderwerp: 'VNG-advies herijking verdeling gemeentefonds'. En ook de brieven van de ministers van BZK en Financiën van 28 mei en 8 juni 2026 inzake de Herziening van het gemeentefonds alsmede het (vervolg) advies van de ROB van 17 juli 2026 'Duidelijkheid in de

(dis)balans'.

24 november 2026: Artikel 51-RvO-debat 'Gemeentefonds - inzicht in medebewindstaken' (inclusief Provinciefonds)

Het debat met de minister van BZK en de staatssecretaris Financiën op grond van artikel 51 RvO Eerste Kamer 'Gemeentefonds - inzicht in medebewindstaken' (inclusief Provinciefonds) vindt plaats op 24 november 2026.

8 december 2026, 17.00-18.30 uur: Kennismakingsgesprek vice-president Raad van State

Op 8 december 2026 vindt van 17.00 tot 18.30 uur het kennismakingsgesprek met de vice-president van de Raad van State, de heer Sybrand van Haersma Buma, plaats.

19 januari 2027, 17.00-18.30 uur: Informatiebijeenkomst 'uitvoerbaarheid' voor Kamerleden (en fractiemedewerkers)

Op initiatief van de vaste commissie Binnenlandse Zaken en met medewerking van:

- Reinier van Zutphen, Nationale ombudsman
- Pieter Duisenberg, President Algemene Rekenkamer
- Mirjam Bult-Spiering, Staatsraad, Raad van State
- Kees van der Staaij, Staatsraad, Raad van State
- Mary Fiers, Eerste Kamerlid

Conclusies van de Raad over inclusieve democratische participatie en veerkracht van de samenleving en de gemeenschap

Tijdens de vergadering van de Raad Algemene Zaken van 13 oktober werden Raadsconclusies over burgerparticipatie en maatschappelijke weerbaarheid zonder discussie aangenomen. De minister van Buitenlandse Zaken schrijft in het verslag van de Raadsvergadering dat Nederland het belang van het versterken van de democratische weerbaarheid in de EU en de noodzaak om de betrokkenheid van burgers te vergroten onderschrijft. De volledige tekst van de Raadsconclusies, evenals het verslag van de Raadsvergadering zijn ter informatie bijgevoegd.

Pakket betreffende de verdediging van de democratie

Op 9 oktober jl. publiceerde de Raad een compromistekst over een van de wetgevende voorstellen uit het pakket van de democratie. Deze tekst is op 23 oktober 2026 in de Raadswerkgroep Algemene Zaken besproken. Op 27 november 2025 stemde het Europees Parlement al plenair in met het conceptverslag in afwachting van een standpunt van de Raad om de triloogonderhandelingen te beginnen. Uw commissie heeft zowel met de regering, als met de Europese Commissie gecorrespondeerd over het pakket, welke is terug te vinden in Edossier: [E240001](#). De meest recente compromistekst van de Raad is besloten ter informatie bijgevoegd.

Termijnbrief

Op de termijnbrief staan zeven wetsvoorstellen op het terrein van uw commissie.

● **Bijlagen**

- ST14370/26 - Conclusies van de Raad over inclusieve democratische participatie en veerkracht van de samenleving en de gemeenschap
- Raad Algemene Zaken en Raad Buitenlandse Zaken (21.501-02); brief van de minister van BZ over verslag Raad Algemene Zaken van 13 oktober 2026 (EK, IX)

-
- LIMITE - ST13964/26 - Proposal for a Directive on Transparency of Interest Representation on behalf of Third Countries - Presidency compromise text
 - E240001 - Pakket betreffende de verdediging van de democratie

-
- Lijst ingekomen brieven commissie BIZA
 - Overzicht van aanhangige gedelegeerde regelgeving

- Termijnbrief van 9 oktober 2026, reactietermijn tot 27 oktober 2026, 17.00 uur
- Overzicht van nieuwe Europese wetsvoorstellen en mededelingen (9 oktober 2026 – 23 oktober 2026)

10. **Rondvraag**

De griffier van de commissie,
Fred Bergman